

Autisme

Wat je moet weten over autisme!

Misschien ken je wel een jongen op school die je nogal vreemd vindt. Hij speelt zelden met anderen. Hij lacht niet om grapjes of wordt er boos om. Hij kan soms eindeloos praten, maar op een vraag niet of traag reageren. Het kan zijn dat deze jongen een vorm van autisme heeft.

Kort geleden interviewden wij psychologe Joke Maas. Zij kan veel over autisme uitleggen en doet dat vaak op scholen, met een reden ...

Kunt u uitleggen wat autisme is?

'Bij kinderen en volwassenen met autisme werken de hersenen anders dan bij de meeste mensen. Alle informatie van buitenaf komt als het ware als puzzelstukjes bij hen binnen. Ze moeten daardoor vaak langer nadenken. Het is aangeboren en blijvend.'

Wat merk je aan kinderen met autisme?

'Er zijn verschillende vormen van autisme. De volgende kenmerken kunnen zich bij autistische kinderen in meer of mindere mate voordoen, maar dat hoeft niet. Je merkt soms dat ze de situatie en gevoelens van anderen niet aanvoelen. Zo zien ze niet altijd wanneer iemand geërgerd is. Daarnaast vinden ze het lastig om te begrijpen wat anderen zeggen. Grapjes begrijpen ze soms niet, omdat ze veel uitspraken letterlijk opvatten. In de derde plaats denken ze anders. Ze hebben meestal slechts voor één onderwerp enorme interesse. Of ze houden erg vast aan bepaalde gewoontes. Hierover kun je lezen in het dagboekfragment van Linda, die een autistische broer heeft. Hij heeft PDD-NOS, één van de vele vormen van autisme. Ik praat regelmatig met Linda over het gedrag van haar broer en vertel hoe zij kan reageren.'

Waarom geeft u voorlichting op scholen?

'Ik hoor regelmatig dat kinderen met autisme gepest worden. Dat is een slechte zaak, vind ik. Een autistisch kind kan daardoor in paniek raken en erg boos en onzeker worden. Ik geef voorlichting, waardoor leraren en leerlingen meer begrip voor autistische kinderen krijgen.'

Om hoeveel kinderen gaat het?

'In Nederland hebben 190.000 volwassenen en kinderen een vorm van autisme. Dat is ruim 1% van de bevolking. Het gaat vermoedelijk om 11.000 kinderen en het komt vier keer zo vaak voor bij jongens als bij meisjes.'

Kun je een klasgenoot met autisme helpen?

'Ja hoor, je helpt alleen al door vriendelijk te zijn en hem of haar niet uit te lachen. Wees geduldig en word niet boos. Leg – zo nodig – rustig uit wat er aan de hand is. Het helpt ook als je duidelijk bent in het maken van afspraken. Zeg in plaats van 'straks' bijvoorbeeld 'over tien minuten'. Al deze dingen zorgen ervoor dat hij zich op zijn gemak voelt op school.'

Wat wilt u bereiken?

'Op elke school zit wel een kind met een vorm van autisme. Deze kinderen hebben moeilijkheden in de omgang met anderen en worden vaak vreemd gevonden en gepest. Ik wil graag dat iedereen meer begrip voor hen krijgt'.

Ik hoop dat Joke Maas nog veel voorlichting kan geven, waardoor kinderen met autisme zich op school beter op hun gemak voelen.

Lief Dagboek,

'Whaàh!' Even gillen hoor. (Ik lijk Martin wel.) Hij werd net ontegenwoordig kwaad op mij. Bij zo'n paniekaanval van hem trek ik me – dat is de afspraak – even terug. Maar het voelt zo oneerlijk, dat ik altijd geduld moet opbrengen en niet mag schreeuwen. Hij wordt gewoon dagelijks laaiend. Maar ja, dat is uit angst, zegt de psychologe. Ik heb je al over zijn autisme verteld, hè. Weet je wat ik irritant vind? Vanaf vijf uur vraagt hij onophoudelijk aan mijn moeder of ze gaat koken. Dat doet hij dwingend, want hij wil klokslag zes uur aan tafel zitten. Alles moet bij hem op vaste tijden, elke dag opnieuw. Vanmiddag kreeg mijn moeder een dringend telefoontje van een hartsvriendin. Ik merkte dat er iets ernstigs aan de hand was. Maar Martin bleef gewoon drammen dat ze moest koken. Mijn moeder beloofde hem dat de magnetronmaaltijd precies op tijd klaar zou zijn. Dat hij nog wel bussen kon gaan fotograferen. Dat is namelijk zijn hobby. Hij weet er echt alles van af, tot in het kleinste detail. Toen mijn moeders gesprek lang duurde, dacht ik slim te zijn. Ik schoof de wijzer van de klok tien minuten terug. Daardoor zou Martin niet in paniek raken én kon mijn moeder rustig aan doen. Maar toen hij weer thuiskwam, had hij het direct door. Op zijn mobiel stond de juiste tijd (grrrr). Hij raakte in paniek en ik ging snel weg. Mmm, ik hoor hem alweer zingen. Daar is hij trouwens een kei in. Alle songteksten kent hij uit zijn hoofd. Nou, ik ga maar weer naar beneden.

Liefs, Linda